

Силабус
навчальної дисципліни
Специфіка роботи практичного психолога з дітьми
2025-2026 навчальний рік

Освітньо-професійна програма: Початкова освіта.

Спеціальність: 013 Початкова освіта

Спеціалізація: Практична психологія

Галузь знань: 01 Освіта/Педагогіка

Рівень вищої освіти: II рівень

Викладач	Сердюк Наталія Іванівна
Посилання на сайт	http://bdpu.org/faculties/fppom/structure-fppom/kaf-psiologiia/composition-kaf-psiologiia/serduk/
Контактний тел.	0668336830
Е-mail викладача:	serdyuknata85@gmail.com
Графік консультацій	Консультації проводяться через тиждень: вівторок (13:00 - 14:00), субота (13:00 - 14:00)

Обсяг курсу на поточний навчальний рік:

Кількість кредитів/ годин	Лекції	Лабораторні заняття	Самостійна робота	звітність
5/150	20	18	112	екзамен

Семестр: осінній

Мова навчання: українська

Ключові слова: дошкільний вік, молодший шкільний вік, підлітковий вік, діагностика, корекція, запити.

Метою викладання навчальної дисципліни «Специфіка роботи практичного психолога з дітьми» є ознайомити майбутніх практичних психологів з технологічними аспектами діяльності психолога при роботі з різними віковими групами дітей, сприяти особистісному зростанню та професійному становленню майбутніх практичних психологів.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Специфіка роботи практичного психолога з дітьми» є: сприяти набуттю майбутніми

практичними психологами теоретичних знань з питань особливостей роботи психолога з дітьми; сприяти формуванню у майбутніх практичних психологів професійних навичок та умінь діагностувати психологічні порушення у різних вікових груп дітей; навичок та умінь підготовки та проведення психологічних заходів; сприяти вихованню у майбутніх практичних психологів професійної компетентності.

Основні результати навчання і компетентності згідно з вимогами освітньо-професійної (освітньо-наукової) програми:

№ з/п	Програмні компетентності	Компетенції	Результати навчання
1.	Загальні: Використання теоретичних знань для формування практичних навичок та умінь з метою надання кваліфікованої психологічної допомоги особистості.	Володіти знаннями про вікові особливості різних вікових та їх проблематику, які допоможуть надавати психологічну допомогу клієнтам будь-якого періоду онтогенезу.	<i>Знати:</i> вікові особливості різних вікових груп. <i>Вміти:</i> окреслювати особливості роботи психолога з різними віковими групами на основі засвоєних знань та сформованих навичок і умінь.
2. 3	Фахові: Здатність проводити психологічне обстеження та моніторинг змісту й умов індивідуального розвитку клієнта та визначати причини, що його ускладнюють. Здатність здійснювати психолого-педагогічні заходи з метою усунення відхилень у психічному розвитку і поведінці особистості; сприяти подоланню різних форм девіантної поведінки; формувати соціально корисні життєві перспективи, мотивацію до самовиховання й саморозвитку	Володіння умінням надавати консультативно-методичну, діагностичну допомогу всім віковим групам з питань навчання, виховання і розвитку.	<i>Знати:</i> особливості проведення консультативно-діагностичної роботи з різними віковими групами дітей <i>Вміти:</i> правильно підбирати та застосовувати необхідні для вирішення психологічної проблеми методи та методики психодіагностичного обстеження, проводити консультації.
		Володіння умінням розробляти та реалізовувати психологічні заходи з метою усунення відхилень у психофізичному, інтелектуальному розвитку і поведінці; сприяти подоланню різних форм девіантної поведінки; формувати соціально корисні життєві перспективи, мотивацію до самовиховання й саморозвитку в різних вікових категорій.	<i>Знати:</i> специфіку впровадження психологічних заходів відповідно до проблематики кожної вікової групи дітей. <i>Вміти:</i> вирішувати коректні проблеми особистості будь-якої вікової категорії, спираючись на сучасні досягнення психологічної науки та зважаючи на реалії сьогодення; розробляти та втілювати психологічні корекційні програми.

2. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Технологія роботи психолога з дітьми дошкільного та молодшого шкільного віку.

Тема № 1. Психологічна допомога дітям дошкільного віку. Психологічний супровід природного розвитку дітей дошкільного віку. Діагностика психічного розвитку дошкільника. Зовнішні прояви афективних дій дітей дошкільного віку, їх корекція. Корекція міжособистісної взаємодії в групах дитячого садка. Казкотерапія як один із методів корекційно-розвиваючої роботи з дітьми. Психологічне консультування з проблем розвитку дітей дошкільного віку.

Тема № 2. Методика роботи психолога з молодшими школярами. Молодший шкільний вік як об'єкт психологічної допомоги. Сутність та критерії готовності дитини до школи. Проблема мотивації учіння в молодшому шкільному віці. Шкільна дезадаптація молодших школярів. Корекція шкільних страхів та тривожності у молодших школярів. Консультування батьків дітей молодшого шкільного віку.

Змістовий модуль 2. Технологія роботи психолога з віковими групами підліткового

Тема № 3. Технологія роботи психолога з підлітками. Психологічні новоутворення й труднощі підліткового віку. Акцентуації характеру як вид роботи психолога з підлітками. Внутрішні конфлікти підлітків: психодіагностика та корекція. Проблеми міжособистісного спілкування у підлітковому віці. Особливості консультування підлітків та їх батьків.

Тема № 4. Роботи практичного психолога з дітьми «групи ризику». Проблема соціально-психологічної занедбаності учнів. Сутність, причини та види психологічних девіацій. Методика контактної взаємодії з делінквентними учнями. Технологія психологічної роботи з дітьми, що постраждали від насилля. Технологія психологічної корекції агресивної поведінки дитини.

Змістовий модуль 3. Технологія роботи практичного психолога з дітьми в тяжких життєвих ситуаціях.

Тема № 6. Стрес в житті дитини. Травматичні події, та їх вплив на дітей. Психологічні особливості дитячих травм. Перша психологічна допомога дітям при гострих реакціях на стрес. Психологічний супровід проживання горя дітьми. Розвиток резильєнтності у дітей.

Тема № 7. Специфіка роботи практичного психолога з дітьми ВПО. Психологічний супровід в школі дітей ВПО. Робота з батьками дітей ВПО. Попередження булінгу до дітей ВПО.

Політика курсу (особливості проведення навчальних занять):

Політика щодо дедлайнів та перескладання: Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Політика щодо академічної доброчесності: Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману.

Політика щодо відвідування: Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, заява) навчання може відбуватись в асинхронній формі на платформі Moodle за погодженням із викладачем.

Технічне й програмне забезпечення/обладнання, наочність: потребує використання платформи ZOOM та Moodle.

Система оцінювання та вимоги:

Поточне оцінювання практичних занять та самостійних робіт										Бали	Залік	Сума
Тема	T ₁	T ₂	T ₃	T ₄	T ₅	T ₆	T ₇	T ₈	T ₉	50	50	100
Практичне заняття	4	4	4	4	4	4	4	4	4	36		
Самостійна робота	2	2	2	2	2	2	2	2	2	14		

Вчасне оригінальне виконання самостійної роботи – 2 бали (загалом – 14):

«2» балів – самостійна робота повністю виконана та оформлена відповідно до вимог;

«1,5» бали – самостійна робота виконана повністю з мінімальними помилками в її оформленні;

«1» бали – самостійна робота повністю виконана, але без вірного оформлення;

«0,5» бал – виконано поверхнево з допущенням суттєвих помилок;

Участь в обговоренні питань на практичному занятті – 4 бали (загалом – 36).

«4» балів – отримують студенти, які повно та ґрунтовно розкрили теоретичне питання, використавши при цьому не лише обов'язкову, а й додаткову літературу;

«3» бали – отримують студенти, які в цілому розкрили теоретичне питання, однак не повно і допустивши деякі неточності. При цьому не використав на достатньому рівні обов'язкову літературу;

«2» бали – отримують студенти, які правильно визначили сутність питання, недостатньо або поверхово розкривши більшість його окремих положень і допустивши при цьому окремі помилки, які частково вплинули на загальне розуміння проблеми;

«1» бал – отримують студенти, які розкрили лише окремі положення питання і допустили при цьому певні суттєві помилки, котрі значно вплинули на загальне розуміння питання.

Шкала оцінювання:

Оцінка за університетською шкалою	Оцінка за шкалою ЄКТС
90-100	A
78-89	B
65-77	C
58-64	D
50-57	E
35-49	FX (з можливістю повторного складання)

Список рекомендованих джерел (наскрізна нумерація)

Основна

Основна література

1. Найкращі практики роботи з підлітками. МБФ «СНІД Фонд Схід-Захід» (*AIDS Foundation East-West – AFEW-Україна*), 2020 р. 184 с.
2. Консультативна психологія: підручник. Вінниця: Нілан, 2014. 484 с.
3. Коробко С. Л. Нова українська школа: діагностична та корекційно-розвивальна робота з молодшими школярами : навчально-методичний посібник / С. Л. Коробко, О. І. Коробко. Київ : Літера ЛТД, 2021. 160 с.
4. Кузнєцов М.А., Бабарикіна І. В. Шкільні страхи : види, умови прояву та шляхи подолання : монографія. Харків, 2012. 227 с.
5. Кутішенко В. П., Ставицька С. О. Психологія розвитку та вікова психологія: Практикум. К.: Каравела, 2009. – 447 с.
6. Психологічний супровід як засіб активізації пізнавальної діяльності учнів: [методичний посібник]. К.: ДП «Інформаційно-аналітичне агентство», 2015. 106 с.
7. Психологічна допомога в розвитку особистості: збірник авторських програм. Упор. Самойлюк О. М. Електронне видання. Полтава : ПОППО, 2019. 492 с. Доступ : <http://poippo.pl.ua/nml/elektronni-vydannia-poippo>

Допоміжна

1. Бонадренко О. Ф. Психологічна допомога особистості: Навчальний посібник. Харків: Фоліо, 1996. 237 с.
2. Васьківська С. В. Основи психологічного консультування: Навч. посіб. К.: Четверта хвиля, 2004. 256 с.

3.Гільбух Ю. З. Темперамент і пізнавальні здібності школяра: психологія, діагностика, педагогіка. Київ, 1993. 150 с.

4.З досвіду роботи програм здорового способу життя в діяльності працівників психологічної служби. К.: Ніка-Центр, 2010. 112 с.

5.Рибалка В. В. Психологія розвитку творчої особистості : навчально-методичний посібник. К. : ІЗМН, 1996. 236 с.

12. Інформаційні ресурси

1. Бібліотека Бердянського державного педагогічного університету
<http://edu.bdpu.org>